

**Activitat a les escoles
Didacticolite i Fasamcat**

Tallers de Diversitat:

**Un Conte per la Convivència
I
Un Mar de Llengües**

Realitzat per

**Teresa Creus Solà
Ariadna Isern Creus
Didacticolite
Tardor- Hivern 2009**

Durant la tardor del 2009, Didacticolite ha realitzat a les aules d'Educació infantil i Primària un projecte, finançat per Fasamcat, que es proposava portar a la reflexió sobre la multiculturalitat com a fet positiu als infants de les nostres escoles. Es titulava TEMPS DE DIVERSITAT i es va dur a terme de la següent manera:

Dues participants de DIDACTICOLITE van organitzar, realitzar i avaluar les activitats que es produïrien a les escoles.

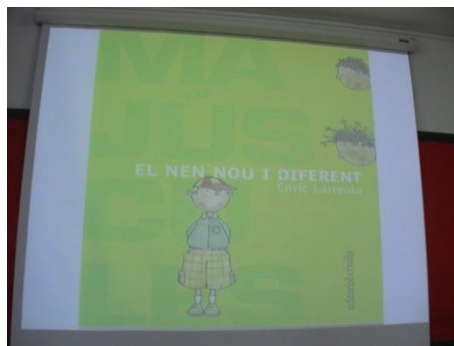
Teresa Creus Solà: Mestre a les aules de infantil i Cicle Inicial durant 23 anys i també professora de la UAB en el Departament de Didàctica la Llengua i la Literatura. Larga experiència en l'ús de materials audiovisuals a les aules amb nens i nenes i amb adults. Assessoraments i treball amb mestres.

Ariadna Isern Creus: Politòloga, especialista en mediació intercultural mediterrània. Ha treballat com educadora amb SOS Aldees Infantils, professora de llengües estrangeres a alumnes de secundària i de català i castellà per a immigrants. Col·labora actualment amb Didacticolite.

Un conte per la convivència

Realitzat per Teresa Creus Solà

En què ha consistit?

LLEGIM JUNTS: Un nen nou i diferent. Enric Larreula. Editorial Cruïlla.

El conte tracta del tema de la diversitat dins una aula, un nen de Barcelona arriba a Nuagumbé, a l'Àfrica. Tots els problemes que es desenvolupen són els mateixos que hi pot haver aquí. Els infants que són de fora podran sentir-s'hi identificats i els d'aquí hauran de reflexionar sobre el que passa quan algú es trasllada de lloc per viure. La lectura ens ensenyarà a llegir ja que mirarem d'aprofundir en el significat total del text conjuntament tot posant en comú estratègies de lectura. El contingut del text ens donarà com a tema de conversa la mobilitat, la igualtat i desigualtat dels components

d'un grup, la necessitat de veure la diferència com un fet positiu i la voluntat de rebre i de ser rebut que cada membre del grup ha de tenir.

Estructura i Tutoria de l'activitat

Explicàvem a tot el grup d'alumnes que anàvem a començar una activitat de lectura conjunta: tots i totes tindrem la mateixa informació al davant i cada u de nosaltres havia de mirar de trobar el significat, allò que la narració li aporta a ell o ella. Parlàvem de què vol dir llegir per a nosaltres i per quins motius arribem a la lectura.

Hem preparat diverses activitats per al taller segons les edats dels infants; a totes dels edats hem partit de la lectura del conte amb les imatges projectades i hem seguit els passos següents:

1.- **Lectura de la Portada.** Fem deduccions, intuïm, ens preparem per estar actius mentalment i buscar la comprensió dels missatges que ens venen amb el conte.

2.- **Llegim el conte col·lectivament.** Anem fent comentaris que ja versaran sobre el tema de les diferències entre les cultures que ens mostra el conte i les nostres, les que podem observar cada dia. Mirem de veure com ens identifiquem amb cada personatge i amb les seves actituds i conductes. La lectura és compartida i es demana als nens i nenes de llegir mentalment mentre altres alumnes o la professora llegeixen el text de la pàgina que veiem. També es demana de mirar les imatges per tal de copsar bé el significat complet del text.

3.- **Debat:** què hem après amb la lectura d'aquest conte? Prendre consciència d'allò que ens aporta una activitat de lectura és sempre positiu. Podíem trobar aspectes de llengua, de coneixements, de conductes o de la pròpia manera de ser.

A continuació es proposava una activitat de recordatori de l'activitat; es regalava un conte per classe i es proposava que l'anessin mirant durant els propers dies ja que passaria l'autor del llibre per l'escola i li podrien fer les preguntes que creguessin necessàries. Efectivament, uns dies després que tots els nens i nenes haguessin llegit el llibre, l'autor els visitava a l'escola.

4.- **Activitat de recordatori i aprofundiment dels objectius proposats.** A cada un dels cursos, després de la lectura es feia una activitat de record; era diferent per a cada nivell i es pretenia comprendre millor el contingut de reflexió que s'havia volgut traspasar. Es proposava una activitat sobre el conte però realitzada per parelles de manera que sorgís la necessitat de prendre decisions conjuntes i per tant, haver d'acceptar les diferències d'opinió de l'altra persona.

Accions realitzades:

S'ha treballat al CEIP Bufalà de Badalona i Bufalà II, Gravi i Milà i Fontanals de Barcelona. A Bufalà es va treballar amb infants de Parvulari, però a les altres es va fer les activitats només amb Primària.

El total de nens i nenes a qui s'ha arribat amb la lectura d'aquest conte ha estat de 795 nens i nenes de les escoles que a continuació expliquem.

Com ha anat: la participació ha estat molt bona. El conte l'hem hagut d'adaptar i les activitats també; però els nens i nenes han arribat a adonar-se de diferències (als 3

anys) i a veure-les com a positives a partir de 4 anys; es donava la casualitat que a la classe hi havia una nena negreta i per tant podien comprovar que situacions semblants a la del conte es produïen també a casa nostra. La nena en qüestió es va sentir realment molt important (dies després quan ens trobava pel passadís, ens venia a ensenyar els seus cabells arrissats...). Els de 5 anys han pogut valorar ja moltes més coses; per exemple que parlar una altra llengua és un fet que ens diferencia de les altres persones i estableix dificultats que es poden, però, superar. Que tots eren molt iguals i s'ho passaven molt bé, que hem de ser molt generosos quan algú arriba nou a l'escola, que la mestra era molt simpàtica. Cal destacar que a tots els nivells hi ha hagut molta participació i ens ha sorprès que tinguessin tant d'interès ja que aguantaven tota la lectura. Això ens mostra que ella s'ho havia passat molt bé, que era un dels nostres objectius.

Activitat pont: Aquesta quinxalla petita, en acabar de llegir el conte, necessitaven una mica de moviment per passar a concentrar-se en una altra activitat. Els dèiem que ja que tots som molt iguals i molt diferents a l'hora (de dins iguals i de fora diferents com ho deien ells i elles) faríem una rotllana. Un per un aniríem sortint al mig i faríem un moviment que tots i totes imitaríem, ja que tenim capacitat per fer les mateixes coses encara que siguem molt diferents. Alguns infants havien de vèncer la por de sortir al mig; altres es mostraven poc creatius i repetien els gestos tot i que la consigna era de fer coses ben variades. Va resultar una activitat interessant per als aprenentatges que preteníem. Ens ho passàvem molt bé en fer aquesta activitat.

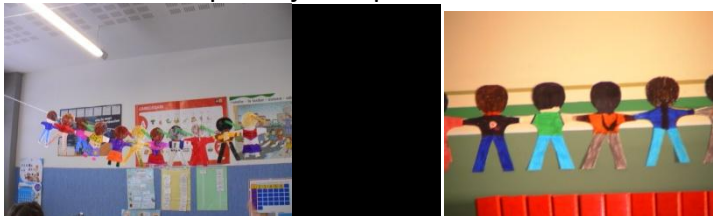
Activitat de recordatori: L'activitat recordatori era la mateixa a 3 i a 4 anys. En acabar de fer la rotllana passàvem a la classe. Consistia en unes rodones en cartolina de color marró i una de color groc. Les presentàvem als infants i els demanàvem a veure si sabien què era allò. "una rodona", ens deien, "de color marró", afegien... Doncs, no, els dèiem; és el cap d'un dels nens o nenes que sortien en el conte i volem construir una endevinalla. Donàvem una feina imaginativa i simbòlica. Els enganxarem paper de seda en forma de cabells arrissats i serà el cap, vist pel darrere, com a la darrera foto del conte. Per parelles es posaven a fer l'activitat que consistia en arrugar papers de seda tallats en tires i enganxar-los com a cabells al cap dels infants. A més copiàvem el nom dels infants del poble a la pissarra i cada parella triava el nom del nen que la seva rodona representava. Els explicàvem que ho havien de fer funcionar com una endevinalla; és a dir que quan entri algú a la classe, li han de preguntar què són aquelles rodones i fer-los endevinar que es tracta d'uns infants de Nuagumbé que juguen i fan rotllana al mig del carrer, que tots són morens menys un que ve de Barcelona i és descolorit de pell. Tant els infants com les mestres es mostraven contents i agraïts de fer aquestes activitats. El fet de treballar per parelles els feia discutir i acceptar les opinions i els desitjos de l'altre, que ja costava prou en alguns casos en que cada u volia ser el protagonista i es quedava per ell o ella tot el material.

Havíem d'intervenir i negociar amb ells i elles; però això ja formava part de l'objectiu que volíem aconseguir: aprendre a entendre l'altre, a cedir i a buscar la manera d'entendre's.

Cicle Inicial i Mitjà

Cada escola tenia una manera de fer diferent de l'altra. A totes hem demanat que el mestre o mestra ens acompanyi; voluntàriament es quedaven per veure quina mena d'activitat es duia a terme amb els seus nens i nenes i participaven essent un bon suport per a nosaltres. A cada escola es va fer servir la metodologia que ja hem explicat: Lectura en comú, debat i activitat recordatori de la lectura. A totes les escoles el professorat havia inclòs les activitats dins el seu horari i ens havien reservat un espai per a la nostra acció educativa. Llegíem junts el text i ens fixàvem en les imatges. Sempre els donàvem un moment per llegir mentalment el text i aixecava la mà qui el volia llegir. Quan vèiem que ja es feia llarg, començava a llegir la guia de l'activitat, tot i que es demanava a l'alumnat de continuar llegint mentalment i procurar seguir ja que era una manera d'aprendre. En acabar la lectura es va proposar a totes les mateixes activitats de recordatori per als infants.

A primer els demanàvem de pintar el company o companya però vist per l'esquena. Portàvem uns motlles de cartolina fets i els proposàvem de fixar-se bé en el color dels cabells del seu company o companya. El cap havien de mirar de fer-lo del mateix color però la roba que duia com que la podem variar, havien d'escoltar els colors que agradaven més a qui havia de ser pintat. Vam preparar els motlles amb la possibilitats de pantalons o faldilles i els vam deixar triar com volien anar vestits quan els pintessin. Ens va sobtar molt que totes les nenes menys una van demanar d'anar en faldilles. Els nens no es van ni plantejar la qüestió.

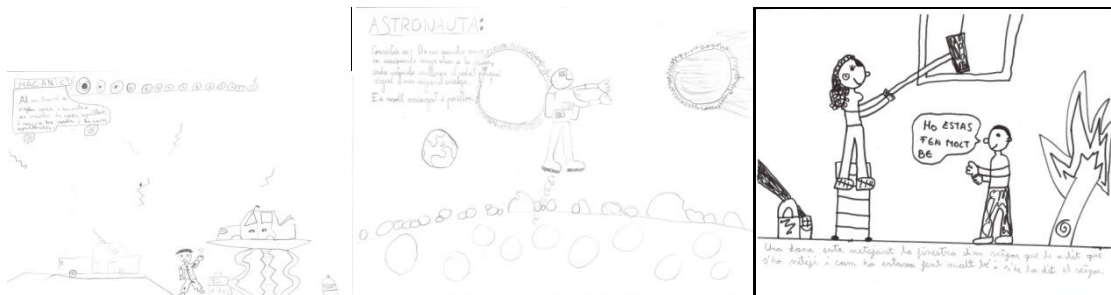

A segon vam proposar que pensessin un personatge ben estrany i que el dibuixessin. Ho havien de fer també per parelles ja que el que preteníem després del treball fet amb el conte, era que sabessin acceptar les diferents opinió els uns amb els altres.

A tercer els vam demanar de fer dibuixos sobre els oficis de llurs pares i mares o els oficis que els agradessin. S'havien de posar d'acord amb el company que els hagués

tocat; solia ser el de la vora, cosa de què alguns semblaven no gaudir. Es tractava de saber posar-se d'acord i acomplir la tasca; de donar idees i d'acceptar les dels companys.

A quart demanàvem que es s'adonessin de com tractava el conte el tema dels espais de narració. El poble que situàvem en un continent (Àfrica) i la classe. Podien triar un espai obert o tancat; però l'havien de definir mentalment, saber-lo dibuixar i poder-lo descriure amb paraules ni que fossin breus. De fet aquesta activitat només la vam fer a l'escola Gravi ja que a Bufalà els nens i nenes de quart van treballar l'altra activitat que proposàvem per als tallers i a Milà i Fontanals les mestres van decidir que adaptéssim els nivells i vam córrer totes les activitats: a primer vam fer la dels petits, a segon la de primer, a tercer la se segon i a quart van fer la de tercer.

Objectius aconseguits en l'activitat de llegir el conte

Desenvolupar competències de lectura en format audiovisual. Fomentar la lectura conjunta i la reflexió posterior sobre el que hem llegit. Posem en marxa estratègies de lectura que compartim. Interioritzar la lectura i saber llegir en silenci. Llegir amb les imatges: extraure tot el significat i els detalls de la narració, emocions, implicacions, posició personal davant dels fets...

Adonar-se de totes les problemàtiques que presenta el conte. Prendre una posició personal i saber compartir idees amb els companys i companyes.

Adonar-se que les diferències van juntes amb les persones: tots i totes som diferents uns dels altres, per sort!!!

Descobrir que la temàtica principal del conte és l'acceptació de la diversitat com un fet positiu i que igual es pot donar el cas que ens trobem en la posició de qui arriba a un lloc on veu que tothom té les mateixes característiques menys ell, o que ens trobem

que a la nostra comunitat on tots gaudim d'unes certes similituds, arribi algú que sembli diferent.

Estar disposats al canvi d'actitud en relació a la diversitat.

Tots els treballs dels nois i noies mostren haver entrat en aquests objectius.

Debat: Durant la lectura del conte s'anava comentant temes com ara els següents:

Comprensió dels fets que passen en els contes, hem entès tots i totes el mateix? Què hi aporta cada persona? Val a dir que hi havia nens i nenes molt participatives que no paraven de parlar i això feia més difícil l'activitat, alguna vegada també preguntàvem a algú que no aixecava la mà. El conte era molt llarg i calia donar una mica d'agilitat a les participacions, com que després ja feien una activitat conjunta i havien de participar d'una o altra manera, deixàvem parlar els més parladors. Les mestres en general ens han dit que havien sentit parlar en públic infants que no ho feien mai. Les temàtiques que vam plantejar eren les següents:

- a) On pensem que es troba Nuagumbé. Feien suposicions prou interessants i justificades. Parlaven dels seus coneixements previs sobre tot de situacions observades a la Televisió.
- b) Podem dir 3 o 4 llocs de treball de les famílies que hi viuen? (al camp, al taller, al comerç o al port). Els fèiem pensar en els oficis dels pares i mares. Tots volien intervenir, era interessant constatar com vivien ells els feines de llurs pares i mares.
- c) Què aprenen els nens i nenes a l'escola? (Calia adonar-se que tots els nens i nens aprenen coses semblants a tot el món)
  - i. Comptar
  - ii. Aritmètica
  - iii. Parlar i escriure la llengua de Nuagumbé
  - iv. Històries antigues
  - v. Fer anar l'ordinador: expressar-se i escriure i comunicar-se amb altres persones.
- d) Noms dels nens i nenes. Inagú és una nena o un nen? Llegíem els noms des infants de Nuagumbé i vàiem què passa amb els noms dels nens i nenes de tot arreu. Són un signe d'identitat a assumir que està molt relacionat amb la cultura dels pares i mares. La gran majoria no sabien el motiu pel qual els pares havien triat aquell nom. Ens deien: per no cridar-nos "nen o nena".
- e) Avenir-se. Què vol dir? Aquesta paraula va ser molt interessant en general; ho posaven en el paquet de "ser amics", però molts es quedaven sense saber què dir. També vam precisar el significat de què vol dir "tirar endavant una família". Tenien la idea clara, però no ho sabien explicar.

Què pensem que ells entenien per ser iguals? I ser diferents? Estratègies de la mestra per fer veure als infants que ara tots són diferents. Com viuen ells les seves pròpies diferències? Tots i totes tenien molt clar que som tots diferents els uns dels altres. El que no estava tan clar era com resoldre en el dia a dia les diferències que afectaven a les decisions. Això es posava de relleu quan havien de fer una feina i tots volien decidir o organitzar la manera de fer-ho.

El text diu que en Joan semblava espantat... creieu que ho estava? Gairebé tothom va dir sempre que sí. Els fèiem comentar si algú s'havia trobat en situacions semblants i sempre en sortia algun que deia que sí. Ven posar-se dins la idea del conte. Hi va haver, en tots els casos, un nivell de comprensió prou elevat.

No es van entendre perquè en Joan parlava una llengua diferent. Li ensenyarien a parlar la seva. Com s'aprèn a parlar una altra llengua? És difícil? Quantes llengües parlem nosaltres? En quin moment les parlem?. Hi van haver comentaris particulars que ja hem comentat a les escoles corresponents

Quan la mestra en el conte proposa que segurament en Joan té moltes coses interessants per a explicar, els demanàvem de fer una suposició: ells es trobaven en la posició del Joan, quines coses podrien explicar sobre Barcelona? Es curiós ja que per als infants de les dues primeres escoles va ser una pregunta rutinària que contestaven i es veia que no en tenien massa idea, mentre que a Milà i Fontanals deien coses realment nascudes de les seves experiències.

Tot llegint podem aprendre tècniques per a escriure millor: (En vam anar parlant; però no d'una manera explícita, ja que vam veure que ens allunyava una mica del sentit del conte i del tema principal que era el debat sobre l'acceptació de les diferències com un fet cultural positiu)

- f) Com ho fa la mestra per fer conscients als infants de les seves diferències personals en relació a en Joan?
- g) Descripció de la vida d'un poble per situar la narració al lloc on passa. (tenir en compte les imatges).
- h) Presentació del personatge principal(tenir en compte les imatges)..
- i) Com ho fa la mestra per arribar a fer que els infants entenguin com a positiva l'idea de la diferencia (colors)
- j) Característiques del títol
- k) La darrera pàgina és el pinyol del conte. Fer-los veure com tanca el conte i podem donar-lo per acabat.

Què hem après amb la lectura d'aquest conte? Era una pregunta final, que esperàvem amb ganes ja que els infants deixaven anar tot el que tenien per dir.

Totes les persones accepten les diferències dels nou arribats? Com hem d'actuar quan ens trobem amb algú que no accepta allò que veu com a diferent? Tots i totes tenen la lliçó molt apresada; però a l'hora de la veritat els costa d'acceptar els altres. Alguns mestres ens han comentat que fan servir el record de la lectura del llibre en situacions quotidianes de la vida de l'escola.

Conclusions

Podríem explicitar les conclusions amb el recull d'aspectes que els infants reconeixen haver après:

Taller un conte per la convivència:

- ✚ La diferència no importa, deia una nena de República Dominicana. Entre tots, i a partir del conte vam veure que si que importa; que cal que hi hagi la diferència, que és un fet positiu
- ✚ És bo ser diferents
- ✚ Hi ha un poble que es diu Nuagumbé
- ✚ La pell de les persones és diferent
- ✚ Hi ha països on totes les persones són diferents
- ✚ Hi ha noms molt "rars".

- ✚ Millor tenir moltes diferències ja que així aprenem més llengües,

- ✚ Tot es pot aprendre,

- ✚ un nen ha dit que ha après que Àfrica era una terra molt lluny de la nostra i que no ho sabia abans...

- ✚ Els nens i nenes a tot arreu treballen a l'escola,

- ✚ No s'ha de tenir por d'anar a llocs que no coneixes..

- ✚ Que tots som iguals i diferents alhora, això sí.

- ✚ Podem ser acollidors amb qui arriba nou, podem ser amigues de nenes molt diferents.

- ✚ Tenim trets diferencials com la llengua, i el nom a part de les qualitats físiques.

- ✚ Tots podem fer el mateix i podem aprendre moltes llengües.

- ✚ Els colors són diferents i les persones també.

- ✚ No sabia que a l'Àfrica anaven descalços
- ✚ Si un nen és d'un altre país també podem ser amics
- ✚ Els podem ajudar per a que aprenguin més de pressa.
- ✚ Si som diferents la vida serà més guapa
- ✚ Tenim nom per saber qui som
- ✚ El conte parla d'un nen nou
- ✚ També dels oficis de la gent
- ✚ Nosaltres som nous per a ell
- ✚ Es pot aprendre a llegir més ràpid
- ✚ Si tot el món fos igual no sabríem qui és qui.
- ✚ Tots som iguals i humans
- ✚ Som iguals per dins i diferents per fora.

A part de tot allò que els infants verbalitzaven els que feia l'activitat molt atractiva era les ganes de llegir el text que mostraven i l'atenció que hi posaven que no es perdia en una hora i ½ que durava l'activitat. La lectura i els comentaris que no estan tots recollits al detall, són molt interessants, les mirades dels infants, les cares de sorpresa, les idees que els veies venir a la cara... ens fan valorar l'activitat com a molt educativa (oral, escrit, col·laboració, societat i cultura, coneixements geogràfics..). Per exemple un nen de l'Escola Milà i Fontanals proposava que si ell anava a un poble de l'Àfrica com aportació interessant de coneixement del nostre país, els explicaria que aquí teníem juguines, i botigues on les podies anar a comprar; estava dit amb tanta emoció i sinceritat que realment pensem que s'havia situat completament en allò que als nens d'allà els podia suposar una gran novetat. Un nen, en aquest cas de l'escola Bufalà, ens va dir en acabar la lectura, i amb les seves paraules acabem aquest comentari:

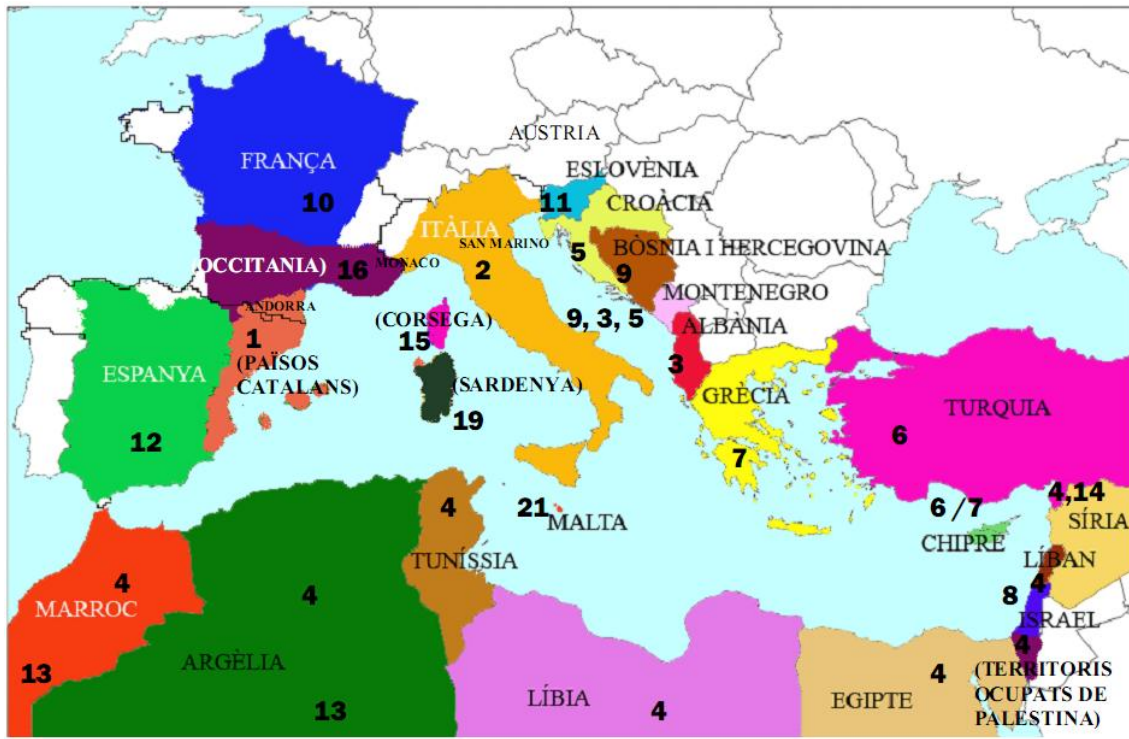
Quantes coses en aquest conte!!!

Us convidem a fer la prova: el podeu treballar com ho hem fet nosaltres i ens dieu com us ha anat.

També podeu demanar-nos de venir al vostre centre a fer aquesta activitat.

Un Mar de Llengües

Realitzat per Ariadna Isern Creus

En què ha consistit?

Taller de temps de diversitat per als infants dels darrers cursos d'Educació Primària i primers de secundària; és dir per a infants de 10 a 14 anys. Joc de llengües del Mediterrani i taller d'escriptura.

Estructura

L'activitat ha tingut dues parts:

- La primera ha estat un joc, en el que s'han fet grups i a cada grup se li ha entregat un mapa del mediterrani i unes targetes. En el mapa hi havia assignats números per cada territori lingüístic, i les targetes feien referència a les llengües, és a dir, a cada targeta hi havia característiques d'una llengua del mediterrani.

El joc consistia en que els nens havien de discutir entre ells i endevinar quina llengua era la de cada targeta i la poguessin associar amb el número de cada territori lingüístic del mapa.

Les targetes estaven fetes de tal manera que s'hi descrivia el sistema d'escriptura o alguns aspectes anecdòtics de la història dels pobles on es parlen aquestes llengües o literatura molt coneguda.

Un cop tots els grups han acabat de fer les seves especulacions amb l'ajuda de la tutora de l'activitat, hem corregit els resultats de cada grup. La correcció es va fer amb la lectura de les targetes per part de un membre de cada grup.

Per tancar el joc es preguntava a l'alumnat que és el que havien après, que és el que més els havia sorprès i interessat.

- b) La segona part del taller va consistir en explicar alguns trets característics de sistemes de escriptura diferents del nostre (l'alfabètic), com el sistema d'escriptura àrab, l'hebreu. Se'ls lliurava una fotocòpia d'aquests sistemes d'escriptura. Un cop explicats, l'alumnat podia escollir en quin sistema d'escriptura escriuria el seu nom i així s'emportaven un record a casa. En aquest taller d'escriptura és demanava als alumnes de parla àrab que ajudessin els seus companys i companyes i així com també l'alumnat que de parla urdú, que escriuen la seva llengua amb el mateix sistema d'escriptura que l'àrab.

Tutoria de l'activitat

En primer lloc hem explicat la importància històrica del territori del mediterrani on neixen els primers pobles de la història i els primers llenguatges de comunicació i sistema d'escriptura, per poder entendre la diversitat d'avui i la riquesa de les diferents formes de comunicar, totes elles igual d'importantes per petites o grans. En aquesta petita explicació hem treballat a dos nivells

- a) D'una part, hem donat moltes pistes per poder endevinar el contingut de les targetes: dades que els infants podien recordar quan les llegien en el transcurs de la seva participació al joc. L'aspecte més important era la primera distinció entre l'origen de les llengües del mediterrani (indoeuropeu i semític) . A partir d'aquí s'explicava les branques d'aquest orígens (eslaves i llatines) . Els hem fet fixar en detalls geogràfics importants com el fet que en illes pertinents a territoris d'una llengua oficial, n'hi havia també d'autòctones. (com Sardenya, Còrsega). Es situa en el mapa mundial el Mar Mediterrani i es puntualitza els països pertanyents a les conques nord i sud. Al cap hi a la fi s'intenta explicar el màxim d'anècdotes importants perquè l'alumnat tingui referències quan llegeixi les targetes.
- b) D'una altra els hem explicat com ha de funcionar la seva participació al joc. Els hem dit que la tutora anirà passant de grup en grup ajudant-los, perquè, de ben segur, hi ha llengües que no coneixen i que ni saben de la seva

existència, com l'arameu o les llengües eslaves o l'amazic. D'aquesta manera l'alumnat ha entès que es tracta d'aprendre a partir de fer suposicions i hipòtesis sobre aspectes culturals dels quals mai n'havien parlat a l'escola.

Pel que fa referència a la tutoria del taller d'escriptura en àrab i hebreu, com s'ha indicat abans, s'ha explicat a grans trets el funcionament i la gramàtica d'aquestes dues llengües i amb la col·laboració del alumne àrab parlant que en molts casos ha contribuït de forma molt entusiasta a ajudar als altres companys a escriure el seu nom, com també l'alumnat d'origen pakistanès.

El contingut

El contingut de les targetes estava fet del tal manera que és complís l'**objectiu** de que els nois i noies es fessin preguntes que comportessin l'explicació posterior per part de la tutora, com què és la Torà, o quin era l'imperi que va passar a democràcia i va canviar el seu sistema d'escriptura amb aquest canvi, qui eren els grecs i perquè en l'època de Jesucrist es parlava l'arameu i no l'hebreu o l'àrab.

En el transcurs del taller s'ha anat canviant les diferents targetes, segons les reaccions i els resultats de l'alumnat davant l'encert. Quan s'ha treballat amb grups d'edat més petit s'ha decidit fer-ho només amb 10 llengües per grup, per tal de que poguessin entretenir-se bé en la lectura de les diferents targetes i no és col·lapsessin per qüestió de temps; en la correcció es llegeixen totes les targetes per tal de no absorbir un coneixement concret sinó de la generalitat.

En la segona part del taller, amb l'explicació de sistemes d'escriptura àrab i hebreu, s'ha partit de la base de les nocions que té la tutora d'aquestes dues llengües, amb l'ajut i la col·laboració de l'alumnat d'origen en algunes escoles.

Objectius acomplerts

L'objectiu primer d'aquesta activitat era la coneixença de la riquesa dels pobles del mediterrani i les seves llengües i que, malgrat que un dels conflictes més greus d'avui dia es troba al Mediterrani, cal arribar a la conclusió que el millor és mirar d'entendre que tots som iguals.

Tot seguit s'analitzarà escola per escola els resultats dels tallers però a tall general és pot dir que han estat del tot positius. Per tant és pot dir que sí, s'ha acomplert el primer objectiu, no tan sols perquè han descobert un nou món molt a prop del seu on hi ha tantíssimes llengües i cultures sinó la importància de que no hi ha una més important que una altra i també la supervivència i la lluita de moltes d'elles per sobreviure sota les imposicions de diversos imperis al llarg del temps.

Pel que fa als tallers d'escriptura s'ha après a valorar llengües de pobles, envers la seva complexitat, incitar a la curiositat de saber-ne més i que això pugui ser un primer pas,

un tast, un deliciós regust de boca, per conèixer aquesta diferència tant rica i tant positiva alhora.

També es volia que les noies i els nois s'adonessin de l'aportació de cada cultura/llengua que representa un nouvingut quan arriba a un territori nou; sempre aporta més si ningú no imposa ni es imposat a l'altre; la relació que establim ha de convertir-se en una suma que incorpora el respecte a les llengües i tradicions del territori de acollida. Aquesta qüestió ha estat trivial en les escoles on hi havia diversitat d'origen dels alumnes, com ja explicarem més específicament escola per escola ha estat molt positiu el fet que tant en la segona com la primera part del taller l'alumnat d'origen divers al autòcton, ha exercit un rol de protagonista, i d'orgull de la seva cultura d'origen, molt necessari ja que moltes vegades es veu infravalorat o menystingut.

Aquesta activitat s'ha dut a terme a les mateixes escoles i a l'IES Icària. Molts professors i professores pensen que les preguntes són molt difícils; però l'activitat consisteix justament en motivar els infants a indagar sobre temes desconeguts. Al final la valoració ha estat molt positiva. Els infants s'han interessat i el temps ens ha passat de pressa, s'han divertit tot aprenent i han manifestat sorpresa dels nous coneixements. També hem valorat positivament el fet que les llengües àrab i hebreu hagin entrat a l'aula tot donant la possibilitat de ser protagonistes a alguns infants que sovint no ho són.

A tall de conclusions podem exposar, com a l'anterior taller les reflexions dels nois i noies, les aportacions que diuen que els ha fet el taller.

Taller un Mar de Llengües:

- ✚ Que és natural en l'home i la dona migrar a un altre país
- ✚ Existeixen moltes llengües al mediterrani
- ✚ Israel està molt a prop (o més del que es pensaven)
- ✚ Al Marroc i Algèria és parla a part de l'àrab l'amazic

- ✚ L'amazic és una llengua molt antiga i que la parla molta gent
- ✚ L'occità existeix i es parla a la Vall d'Aran.
- ✚ L'àrab te molts dialectes
- ✚ El francès ha estat una llengua imposada al mediterrani
- ✚ “El colonialisme és quan un país envaeix un altre li roba les matèries primeres i tracta d'esclaus els seus ciutadans”
- ✚ “Els turcs abans eren l'imperi otomà”
- ✚ Els grecs es van inventar la democràcia
- ✚ L'hebreu i l'àrab s'assemblen molt
- ✚ “Hem descobert l'origen de les llengües del mediterrani”
- ✚ La llengua turca té origen mongol
- ✚ Al mediterrani hi ha molts pobles
- ✚ “Hem après a llegir”
- ✚ Els àrabs i els jueus escriuen al revés que nosaltres
- ✚ Jesucrist parlava arameu i no àrab
- ✚ La Torà és la Bíblia dels jueus i l'Alcorà la dels musulmans
- ✚ El Quixot està escrit en castellà i no en francès (com molts pensàvem)